

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 1. V Ljubljani, 15. januarja 1902. Leto XIX.

Obseg: Opomin podružnicam in družbenim udom. — Nov koristen stroj za naše razmere. — Vinarska zadruga v Novem Mestu. Liter mleka po 10 krajcarjev! — Saditev visokodebelnega drevja. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva — Tržne cene. — Inserati.

Opomin podružnicam in družbenim udom.

Podružnice, ki še niso pobrale, oziroma oddale letnine, naj to nemudoma store.

Vsakega uda prosimo, naj pridobi novih udov.

Za družbeno sadno drevje se je zgledati do 15. februarja.

Vsled letošnjega vremena je še čas travnike gnojiti z rudninskim superfosfatom in s kalijevo soljo, kateri gnojili ima družba vedno v zalogi.

Kdor hoče, da živina pozimi dobro uspeva, ji mora poleg pri nas običajne krme pokladati tudi močna krmila, kakor so v prvi vrsti oljne tropine, ki jih ima družba vedno v zalogi.

Kmetovalci, premislite že sedaj, ktera semena bode potrebovali spomladi, da jih pravočasno naročite. Družba bo imela v zalogi rusko laneno seme, deteljno seme, semenski oves in semenski krompir.

Neposredna naročila udov na razne potrebščine odda družba v tistih krajih, kjer imajo podružnice zaloge, v izvršitev podružnicam.

Osnujte v vsaki večji občini ali pokrajini svojo podružnico!

Nov koristen stroj za naše razmere.

Med glavnimi vzroki, da naše kmetijstvo propada, so tudi dragi delavci in sploh delavske razmere. Naši kmetje že sami trdijo, da kmetujejo le za posle, sami

so pa veseli, če le izhajajo. Take razmere nehote silijo gospodarja, da drago človeško delo nadomešča s cenejšim delom strojev, kar se je v obrti že zdavnaj zgodilo.

Samoobsebi je umevno, da stroj v kmetijstvu ne bo nikdar dobil tiste važnosti, kakor jo ima v obrti, celo pa ne v deželah, kakor so naše hribovite slovenske pokrajine s svojim silno razkosanim posestvom, koder nedostaja širnih planjav, na katerih se šele izplačajo nekteri stroji. Pri nas se na pr. nikakor ne izplača velik stroj, ki žito kosi in je obenem v snope veže, dočim je tak stroj na Ogrskem ali v Ameriki silno važen in pomaga tamošnjim posestnikom žito tako ceno pridelovati, kakor pri nas ni mogoče.

Vendar se je tudi pri nas prav mnogokrat mogoče s primernimi stroji ogniti dragemu ročnemu delu, ali vsaj z istimi močmi doseči večji in boljši uspeh. Pač se da oporekati, da so stroji sicer prav dobra in lepa reč, a stanejo mnogo denarja in se zaradi naših majhnih kmetij ne morejo primerno izkoristiti, t. j. pri nas se ne izplačajo. To je res za posameznega kmetovalca, ni pa več res, če se več kmetovalcev združi, ki kmetijske stroje skupno kupijo in rabijo. Več skupaj jih kmalu zbere potrebni denar in tudi stroj lahko izkoristijo. Tu je pravi kraj, kjer je zadružna organizacija na mestu, in take za kmetovalca koristne zadruge je naša družba že odnekaj priporočala, jih je že pred 30 leti snovala in se bo vedno zanje odločno potegovala. Na dan z zadrugami, ki kmetovalcu pomagajo več in ceneje pridelovati, in proč s tistimi strupe-nimi zadrugami, ki vodijo kmetovalca k potratnosti in zadolževanju!

Uvod tega spisa ni z napisom v nobeni zvezi, a potreben je zato, ker hočemo s tem spisom našim gospodarjem priporočiti nov stroj, ki ni za naše posamezne male posestnike, a more biti silno koristen združenim posestnikom.

Kako je pri nas ob mlatvi, ve vsakdo. Delavcev nam manjka na vseh straneh, in kar jih je, so silno dragi. Posledica tega je, da imamo že precej veliko mlatilnic. No, ročne mlatilnice so pač dobre, velike koristi pa vendar ne prinašajo. Boljše so mlatilnice na gepelj, pa tudi te še vedno potrebujejo veliko delavnih sil, vrhutega vprežne živine, postavljanje je silno nerodno in delo je razmerno še vedno prepočasno.

Ali se ni že v glavi vsakega gospodarja porajala lepa želja, da bi imel stroj, ki bi ga gnala kaka druga sila, ne živalska, ki bi bila poceni in taka, da bi mogel vsak z njo delati, ki bi vrhutega gnala mlatilnico, ki bi žito precej čistila in je kar naravnost spravljala v vreče? To bi bilo lepo, pripravno, ceno in hitro!

Veliki posestniki imajo take stroje. Parni stroj (lokomobila) goni veliko mlatilnico, ki žito obenem čisti in je spravlja v vreče, slamo pa sama odlaga na velike kupe. A taki stroji stanejo celo premoženje (10 do 20 tisoč kron) in se celo na velikih posestvih le tedaj izplačajo, če je mnogo žita ali če se parni stroj da še za kaj drugega rabiti,

kajti za postrežbo parnega stroja so potrebni izučeni ljudje, ki so drago plačani in hočejo imeti celoletne službe, ne pa le za par tednov. Taki stroji niso za naše razmere, kajti tudi naše zadrage bi bile premajhne zanje.

Izdelovauje strojev je pa napredovalo, in danes imamo tudi za naše razmere pripravne gonilne stroje (motorje), ki so primerno ceni, ki ne potrebujejo izučениh strojevodij, marveč more vsak pameten človek z njimi delati. Kdo ni že videl v zadnjem času hitro kakor blisk voziti kočije po naših cestah, ne da bi bil pred njimi vprežen konj! Kočija se sama pelje! To so takozvani avtomobili. Kdo pa goni te vozove? Majhen stroj, ki ga žene razpokajoča se plinova zmes iz zraka in bencinovega plina. Zrak je zastoj, bencin je pa tako poceni, da se ga v eni uri in za eno konjsko silo porabi le za 5—6 vinarjev. Ali si je mogoče misliti cenejše gonilne sile? Vsled naraščajočega izdelovanja avtomobilov so dandanes ti stroji že zelo popolni, in ker so jako pripravni, ker poceni delujejo in ker more

vsak pameten človek z njimi delati, so jeli misliti na to, da bi te bencinove gonilne stroje rabili tudi za druge stroje, in res je izkušnja pokazala, da so ti stroji zelo izvrstni za manjša podjetja, kjer se ne izplačajo veliki parni stroji. Posebno pripravne so se bencinovi stroji izkazali v kmetijstvu, in posebno pri mlatilnicah.

Tak bencinov stroj s štirimi konjskimi silami v zvezi z veliko mlatilnico, ki žito obenem čisti in precej spravlja v vreče, ne stane danes niti več celih 1000 goldinarjev, streči mu more vsak pameten človek, kajti stroj gre res samodsebe in v četrt ure se vsakdo nauči, kako se spravi v tek in kako se ustavi. Stroški za bencin znašajo za uro in konjsko silo 5—6 vinarjev, in k temu pridejo še stroški za mazanje. Podoba 1. kaže bencinov stroj samega zase, podoba 2. pa v zvezi z mlatilnico.

Za posameznega našega kmetovalca je tak stroj res še predrag, če pa osnuje 10—20 kmetovalcev v eni vasi zadrugo, ki skupno kupi in rabi tako mlatilno pripravo, se jim bo pa izvrstno izplačala. Kdor je poprej imel z mlatvijo ves teden opravila, sitnosti in skrbi, jo more s to pripravo končati v pol dneva, v drugi polovici dneva pa vse pospraviti in tako v enem

dnevu poceni in hitro vse tisto opravi, za kar je poprej z delavci potreboval ves teden, a je imel vrhutega polno skrbi, kje bi dobil delavcev, kako jih bo plačal in kaj jim bo dal jesti in piti. Mlatiči

so tiči; oni hočejo štruklje in pijače, in sicer veliko pijače, najrajši pa šnopsa.

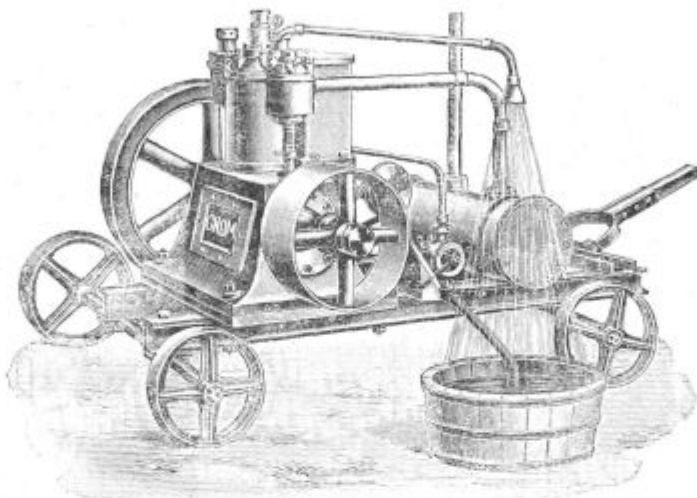
Ena taka zadruga, ki bo kupila tako mlatilno pripravo, se že snuje na Gorenjskem, in upamo, da bo že letos pričela delovati. Prepričani smo, da bodo uspehi prve zadrage vzrok snovanju mnogih drugih takih zadrug. Kdor hoče glede cen in drugih podrobnosti kaj več vedeti, naj se obrne naravnost do družbe, ki rada da vsa potrebna razjasnila.

Vinarska zadruga v Novem Mestu.

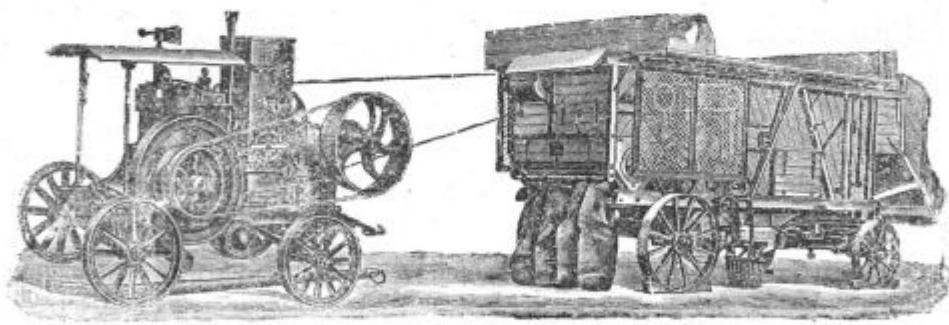
(Govoril pristav V. Rohrman na shodu v Gor. Orehovici.)

Za obnovitev vinogradov se pri nas mnogo stori. Država, dežela in vsi poklicani veščaki se trudijo, da se čimprej popravi velikanska škoda, ki jo je napravila trtna uš našemu vinskemu pridelku.

Ali kakor nam je skrbeti, da se čimprej nasade naši opustošeni vinogradi, ravno tako nam mora biti

Podoba 1.

Podoba 2.

tudi na tem, da se bo naš vinski pridelek lahko v denar spravljajal, kajti kaj bi nam pomagale polne kleti vina, če bi ga ne mogli prodati, ali pa, če bi bila vinska cena tako slaba, da bi se obdelovanje vinogradov ne izplačalo. Dobra vinska kupčija je vendarle glavna stvar, da se nam pomnože dohodki in dobro poplačajo obilni stroški, ki jih imamo z novimi nasadi.

Ako zasledujemo nekoliko današnje vinsko trgovino, vidimo, da se na Kranjsko vpeljuje čimdalje več vnanjega vina.

Koder smo nekdanj Dolenjci prodajali svoj vinski pridelek, tudi se sedaj toči istrsko, goriško in štajersko vino. To vidimo po Gorenjskem, Notranjskem in Koroškem. Pa tudi v naše vinorodne dolenjske kraje prihaja čimdalje več vnanjega vina. V Novem Mestu imamo sedaj že dve vinski trgovini, kjer se na debelo prodaja istrsko vino. V eni kleti se toči tudi tirolsko vino. Pa tudi po drugih krajih naše Dolenjske nastajajo kleti, kjer se nadebela ponujajo vnanja vina. Kdor se je v zadnjem času zanimal za naznanila v „Dol. Novicah“, ta se je lahko prepričal, da se ponuja iz teh kleti vino po 20—30 K hektoliter, torej za še enkrat tako nizko ceno kakor smo ga dosedaj prodajali Dolenjci.

Veliko vnanjega vina so letos nakupili tudi naši domači gostilničarji. Ob česu trgatve so vpeljali cele vagone istrskega grozdja in mošta. To vino se sedaj toči po 48—72 h. Gostilničarji se hvalijo s to kupčijo in pravijo, da pojdejo tudi v prihodnje po istrsko vino.

Razen istrskega vina se vpeljuje tudi vino z Goriškega, s Tirolskega in s Štajerskega. Ne le, da je cena teh vin vobče nižja, tudi trgovina po teh krajih je tako napredovala, da se vino lahko dobi brez posebnih stroškov in poti, kar velja še posebno za tirolska vina.

Še sedaj, ko nam primanjkuje domačega pridelka, nam delajo vnanja vina skribi, ker tlačijo ceno domačemu pridelku in ga s tem izpodrivajo; kaj pa bo potem, ko se naši vinogradi popolnoma obnové in ko bomo pridelovali toliko vina, kakor smo ga imeli v prejšnjih časih? Ali mar mislite, da bo ta kupčija z vnanjimi vini kar samaodsebe ponehala, tako kakor je nastala, in da se bo naše vino ravnotako lahko prodajalo v druge kraje, kakor se je v prejšnjih časih?

To so vprašanja, ki so za napredek našega vinstva prevelike važnosti in katerimi nasproti ne smemo rok križem držati, ampak se je za njih ugodno rešitev treba že sedaj brigati in vse storiti, kar je treba, da se odpre ugodna trgovina tudi za naša vina.

Po Gorenjskem in Spodnjem Koroškem se je bati, da se vnanja vina vsled svoje nizke cene tako udomačijo, da jih bo težko izpodriniti. Pomisliti moramo, da sta Istra in Goriška bolj ugodni in bolj rodovitni vinski deželi kakor je naša Dolenjska in da se tam vino ceneje prideluje kakor pri nas. S temi vini bo tudi zaraditega tekmovanje težavnejše, ker jih v ceni tlačí še cenejše laško vino, ki se vsled nesrečne vinske klavzule vpeljuje v našo državo. Za istrska in goriška vina bodo zanaprej tudi prevozni stroški veliko nižji, kakor hitro se dogradi bohinjska železnica. V nekterih krajih Gorenjske in drugje bomo imeli pa tudi zaraditega težavno stališče za prodajo naših vin, ker se je v zadnjih letih po nepoklicanih prekupcih prodalo mnogo pona-rejenega cvička in na ta način močno škodilo dobremu imenu dolenjskega vina.

Ako hočemo te kraje zopet pridobiti za prodajo dolenjskih vin — in ta naloga nas čaka v bližnji bodočnosti — potem moramo v to svrhu postaviti vse sile in tudi za napredek naše vinske trgovine kaj storiti. To delo čaka nas vseh, vsakega posameznika kakor tudi nas vseh skupaj.

Na Vas, vinogradniki, je pred vsem, da boste pridelovali dobra vina, po katerih bodo odjemalci radi povpraševali. Sadite zaraditega dobre trte in napredujte tudi v kletarstvu, kajti na ta način se da naš vinski pridelek še izdatno zboljšati v svoji vrednosti.

Seveda bo morala tudi vlada, ki je dobila v tej zadevi že prošnje od vseh strani, odpraviti nesrečno vinsko klavzulo in uvoz laškega vina popolnoma zabraniti, ali pa vsaj tako visoko obdačiti, da ne bo jemalo več cene istrskemu in drugim vinom, ki se pridelujejo po južnih delih naše Avstrije.

Nam vsem skupaj bo pa skrbeti za to, da se zboljšajo razmere naše vinske trgovine in da se v tem oziru stori vse, kar je treba, da se vnanjim kupcem olajša dobava pristnega in dobrega dolenjskega vina, kajti razmere vinske kupčije so se v novejšem času močno izpremenile. Časi, ko se je kupčevalo z vnanjimi kupei po zidanicah, so takorekoč minuli; dandanes mora vinogradnik iskati kupca. Pri taki kupčiji ima pa mali vinogradnik tako težavno stališče, da mu moramo pomagati. Te pomoči mu bo pri vinski kupčiji zanaprej ravno tako treba, kakor ga moramo sedaj podpirati pri napravi novih vinogradov.

Po drugih vinskih deželah so nastale velike vinske trgovine, ki prodajajo ondotna vina in olajšujejo na vse mogoče načine nakup vina. Za naša vina nimamo nobene prave trgovine, ki bi delala v korist vinogradnikov. Prav zaraditega, da dobimo tudi na Dolenjskem trgovino, ki bo na korist vinogradnikom lajšala dobavo pristnega dolenjskega vina, se je v Novem Mestu osnovala vinarska zadruga. Tej zadrugi bo pred vsem naloga, sčasoma zopet pridobiti vsa tista tržišča na Kranjskem in Koroškem, kjer se je prej prodajalo dolenjsko vino, kajti le na ta način bo mogoče ohraniti dolenjskemu vinu njegovo dobro ime in kolikor mogoče tudi njegovo ceno.

Governik je na to nadrobno pojasnil delokrog in uredbo te zadruge in je navzoče vabil k pristopu.

Liter mleka po 10 krajcarjev!

Da précej povem: ta spis se tiče kmetovalcev v ljubljanski okolici, ki prodajajo mleko v Ljubljano. Mleko se namreč sedaj prodaja po 16 h liter, pa tudi ceneje, kajti večinoma merijo mleko še na stari bokal in ga računajo po 20 h, kar preračunjeno na liter pravzaprav ne znaša niti celih 15 h. Je li ta današnja cena mleka primerna današnjim razmeram? Nikakor ne, kajti mleko vresnici kmetovalca samega več stane kakor zanj dobi. Kako je pa to mogoče? Prav lahko! Če se pomisli, kakšne so pri nas razmere na kmetih, kakšno je medsebojno občevanje, kako malo je naprednega in podvzetnega duha, kako je vse udano v svojo žalostno usodo, ne da bi bilo kaj onega prepotrebnega zmisla za samopomoč in za skupno postopanje, potem je to čisto naravna posledica, da se kmetovalci ljubljanske okolice drže stare cene mleka, dasi ta ni več primerna današnjim pridelovalnim stroškom.

Namen tega spisa je, kmetovalce ljubljanske okolice zbuditi, da se zdramijo in združijo ter prično na to delovati, da se cena mleku v Ljubljani nastavi na najmanj 20 h za liter. Kako to doseči in ktere naj so podrobnosti tega delovanja, v tem spisu ni treba razjasnjevati; to bi bila stvar shodov in pogovorov v vaseh ljubljanske okolice. Združite se torej kmetovalci in pričnite delovati v tem zmislu; uspeh mora biti na Vaši strani! Če ne veste sami, kako to delovanje vpeljati, pokličite večše ljudi na pomoč, in ako Vam drug noče biti na razpolaganje, obrnite se na podpisanca, čegar dolžnost je, da Vam svetuje.

Vem, da bom s tem spisom zbudil pozornost, in sicer odobralno pri kmetovalcih (vsaj pri onih, ki v sebi čutijo nekaj zmisla za samopoč), ter morda zelo nejevoljno pozornost pri ljubljanskih kupcih mleka. Če bo ta spis povod k delovanju za podraženja mleka, se je nadejati ostrih odgovorov ali celo napadov od strani ljubljanskih kupcev mleka, ker se bodo bali gmotnega oškodovanja. Jaz pa trdim, da je današnja cena mleka v Ljubljani za njega pridelovalce velika krivica, in če se ta krivica odpravi, ne more temu noben treznomisleč človek ugovarjati. Res, da bodo s podraženjem mleka njega kupci v Ljubljani gmotno oškodovani, a jaz vprašam: zakaj naj ravno kmetijski stan, ki je danes najrevnejši, deli drugim stanovom dobrote in naj mleko ceneje prodaja kakor ga sam prideluje in tako v resnici darove deli. Kmetovalec dandanes ni vstanu komu kaj podariti; saj tudi njemu nihče ne da ničesar zastoj!

Mi li sme kdo zameriti, da sem to zadevo sprožil? Ne, narobe, to je naravnost moja dolžnost, kakor je dolžnost vseh naših kmetijskih zastopov in poslancev delati proti vinski klavzuli, proti otvorjenju rumunske meje za živino, za vpeljavo višje carine na uvožene kmetijske pridelke i. t. d., ker so stem kmetovalci na boljšem, ker bodo laže in draže prodajali vino, živino in druge pridelke, dasi so drugi stanovi stem oškodovani.

Dandanes so se vsi izdelki podražili zaradi občnega podraženja; kmetovalec mora vse draže plačati, kar kupi, a to kar on pridelava, ima pa stare cene, zato je naravno, da dela z izgubo, da nazaduje in se pogreza v dolgove. Kdo mu sme zameriti, če se zbuja in si sam išče pomoči! Vsi izdelki so se podražili, pa ni bilo nobenega krika, zato naj tudi nihče ne dela vrišča, če kmetovalci ljubljanske okolice hočejo mleko opravičeno podražiti.

Mleko je v mestu jako važno živilo, zlasti revnejši, delavski sloji bodo pri podraženju občutno prizadeti, a delavci naj pomislijo, da je naš kranjski kmetijski stan s svojimi pritlikavimi in razkosanimi posestvi večji revež kakor delavski stan. Kdo zameri organiziranemu delavstvu, če si je s samopomočjo priborilo vsaj približno všečen gmotni položaj, dasi se je vsled tega delo podražilo in zato tudi izdelki, kar občutno zadene odjemalce, posebno kmetske. Vsled organizacije delavstva kmetovalec največ trpi; on mora izdelke drago plačevati in njegovi delavci trumoma drve v mesta in k obrtnim podjetjem, kjer dobe boljši in lažji zaslužek ter vrhutega polno drugih ugodnosti. Če ima delavec pravico organizirati se in zahtevati za svoje delo tako plačilo, da lahko živi sebe in svojo rodbino, da vrhutega lahko svoje otroke vzgaja in skrbi za starost, potem tudi kmetovalcu nihče ne sme odrekati pravice do onih zahtev, katerih uresničenje mu jamči za po-nižno izhajanje.

Če sem gori trdil, da današnja cena mleka v Ljubljani ni več primerna razmeram in da kmetovalci mleko ceneje prodajajo kakor pridelujejo, smatram za dolžnost to tudi dokazati. Opozarjam pa, da je delati razliko med kmetovalci, katerim je poglavitna reč pridelovanje žita in vzreja živine, in med onimi, katerim je poglavitna reč pridelovanje mleka za prodaj. Prvi iščejo glavni dohodek v žitu in živini; mleko jim je postranska reč, zato se zadovoljijo z nižjimi cenami za mleko. Drugače je pa s kmetovalcem v ljubljanski okolici; ta ima ves dohodek le od mleka, in mleko mu mora poplačati vse stroške, ga mora preživiti in mu obrestovati glav-nico, ki tiči v posestvu.

Vzemimo za ugoden zgled posestnika ljubljanske okolice, ki ima štiri molzne krave, katerih mleko daje v Ljubljano. Posestniki štirih molznih krav se že štejejo med boljše; ogromna večina je revnejša. Z ozirom na vrsto krav, ki jih imajo naši posestniki v ljubljanski okolici, smemo šteti one krave, ki dajejo po 1500 litrov mleka na leto, že med najboljše. Od teh 1500 litrov moramo odračuniti vsaj 300 litrov na tele; preostaja torej za prodaj 1200 litrov, ali od štirih krav 4800 litrov, torej na dan 13 litrov. Tak posestnik pa ne more dobiti v Ljubljani rednih odjemalcev za vseh 13 litrov, ker bi jim ne mogel zadostiti, kajti krave ne molzejo enako; poteleti več, kadar so pa na času, zopet manj itd. On se v najboljšem slučaju sme zavezati, da bo redno dajal le po 10 litrov na dan, in še v tem slučaju bo večkrat primoran kupiti mleko od sosedov, da bo mogel zadostiti svojim rednim odjemalcem. Tisto mleko pa, ki mu preostaja, mora deloma porabiti za dom, ali ga posname ter potem proda smetano, presno ali pa kuhano maslo. Če se upošteva način posnemanja v ljubljanski okolici in cena kmetskega presnega in kuhanega masla na ljubljanskem trgu, potem je pretirano, če računim, da se izplača liter vsega tistega mleka, ki preostaja čez tisto, kar se ga redno odda, po 10 h liter, čeprav računim, da se nekaj tega mleka na trgu proda svežega.

Kakšne stroške ima kmetovalec ljubljanske okolice s svojimi štirimi kravami? Recimo, da jim poklada vse krme skupaj (sena, rezanice, krompirja, repe, otrobov i. t. d.) po 20 kg na dan in na glavo. Računajmo 1 kg te krme po 3 h, kar je veliko premalo, kajti ne slama in ne seno nimata v ljubljanski okolici nikdar tako nizke cene, celo pa ne otrobi ali kakšno drugo močno krmilo, ki se mora pokladati, če naj krave sploh kaj molzejo. Pristavim naj tudi, da krava, ki bo dobivala na dan po 20 kg krme, kakršna je običajna v ljubljanski okolici, ne bo dala na leto nikdar 1500 litrov mleka. Teh 20 kg krme stane torej 60 h na dan in za glavo; stelje niti ne štejem. Vrednosti dela posestnika samega, njegove družine ter stroškov za davek, obleko in druge reči zaradi priprostega računa niti ne upoštevam ter kar nakratko vzamem, da vse to pokrijejo drugi dohodki iz kmetije, kar pa vresnici ni, kajti tam, kjer se prideluje mleko za prodaj, gredo vsi pridelki v hlev, izvzemši ono, kar se porabi za domačo kuhinjo. Posestnik štirih krav mora imeti deklo, ki opravlja vsa dela v hlevu in na polju ter nosi mleko v Ljubljano. Ta dobi danes najmanj 10 K na mesec, na dan najmanj 10 h za zajutrek v Ljubljani, oziroma povračilo za obrabljenje obuvala in hrano, ki jo računim samo po 20 h na dan. Ta dekla torej stane gospodarja silno nizko računjeno 229 K 50 hl na leto.

Sedaj pa sestavimo račun.

Krma štirih krav po 60 h na dan in glavo znese na leto	876 K — h
Celoletni stroški za deklo so	229 „ 50 „
torej vsi stroški skupaj	1105 K 50 h

Dohodki so pa tile:

Od 6000 litrov namolzenega mleka odpade 1200 litrov na teleta, 3650 litrov dobe redni odjemalci in 1150 litrov se ga razpeča po 10 h, kar prinese	115 K — h
za štiri teleta po 50 K se dobi	200 „ — „
torej znašajo vsi dohodki	315 K — h
Če odbijemo od stroškov v znesku 1105 K 50 h dohodke v znesku	315 „ — „

ostane stroškov 790 K 50 h
 ktere mora pokriti dohodek od mleka, ki se daje rednim odjemalcem. Ti pa plačajo za 3650 litrov po 16 h liter le 657 K, torej je primanjkljaja 133.50 K, oziroma, kmetovalec bi moral računati teh 3650 litrov po 22 h, če naj pride na svoje stroške. In mar ni tako!? Ali mi more kdo očitati, da je ta sicer nepopolni račun sestavljen v prilog kmetovalcem? Nikakor ne. Rad bi poznal tistega, ki bi hotel molzno kravo rediti na dan za 30 krajcarjev! Še v gorah ne, kaj pa šele v bližini velikega mesta. Če bi kmetovalci v ljubljanski okolici ne imeli drugega postranskega zaslužka, bi zaradi dohodka od mleka morali že zdavnaj poginiti od gladi; tako pa tudi le životarijo in si pomagajo z zadolževanjem.

Na delo torej okoličani; sami si pomagajte, drugi Vam gotovo ne bodo.

Gustav Pirc.

Saditev visokodebelnega drevja.

Ako dobiš iz drevesnice živo in zdravo drevo in je zemlja količkaj sposobna za dotično drevesno pleme, si le sam vzrok, če ti drevo ne raste. Nepravilno ravnanje umori drevo, ti pa dolžiš tistega, ki ti je drevo prodal. Iz drevesnice c. kr. kmetijske družbe damo letos do 20.000 lepih dreves; prepričani smo, da bodo vsa prav lepo rasla, če bodo sadjarji prav ravnali z njimi. Najvažnejše delo je pravilna saditev, zato pa o tej reči ni nikoli dovolj pouka, in iz tega vzroka v nastopnih vrstah iznova obravnavamo saditev drevja, in sicer visokodebelnega.

Če drevje sadiš jeseni, izkoplji jame nekaj tednov poprej, če ga pa sadiš spomladi, jih naredi že prejšnjo jesen.

Jame naj imajo v dobri, debeli zemlji po 1 m premera in po 60 cm globokosti, v slabější zemlji pa po 2 do 2 $\frac{1}{3}$ m premera in po 1 m globokosti.

Če zemlja prija dotičnemu sadnemu plemenu, je prav, drugače jo pa pomešaj z dobro zemljo in z mešanecem.

Kadar pričneš saditi, zrahljaj jami dno in jo prični tako zasipati, da pride najboljša zemlja okoli korenin in tja, koder se bodo korenine pozneje razširjale.

Srčne in vse debele stranske korenine nekoliko skrajšaj; odreza naj bo gladka in navpična na drevesno os. Od drobnih korenin odstrani samo raztrgane in zamotane.

Sadi toliko globoko, da drevo, kadar se zemlja poleže, tako globoko tiči v zemlji, kakor je raslo v drevesnici. Če vsadiš drevo globokeje, gotovo peša,

ostane nerodno ali se celo posuši. Med korenine in pod nje deni z roko dobre zemlje, sploh pri sajenju ne hrani rok in kolen, če hočeš delo dobro zvršiti. Korenine razprostri tako, da dobe naravno lego. Iz ostale zemlje naredi okoli drevesa 1 do 1 $\frac{1}{2}$ m širok kolobar.

Če sadiš drevo v gorko in rahlo zemljo, prilij mu precej, kadar si ga vsadiš, prav močno z vodo.

Predno jamo napolniš in drevo vsadiš, zabij v dno jame kol, h kateremu priveži drevo najprej prav rahlo, in šele potem prav trdno, kadar se je zemlja in z njo drevo posedlo. Če drevo precej trdno povežeš, se zemlja posede, drevo pa obvisi na kolu ter se posuši. Kol bodi toliko dolg, da sega do krone, in postavljen na južno (solnčno) stran drevesa.

Kol bodi brez lubadi, ker je ona ugodno zavetje raznim mrčesom. Drevo priveži h kolu na pr. z vrbovo trto, med vez in drevo pa deni mahu.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. Ali je treba imeti za nadrobno prodajo živinske soli posebno dovoljenje, ali jo pa sme prodajati vsak trgovec kakor navadno sol? (A. F. v O.)

Odgovor: Kdor hoče imeti večjo zalogo živinske soli za nadrobno razprodajo, dobi brez ovire dovoljenje od deželnega finančnega ravnateljstva ter stoji potem glede te prodaje pod nadzorstvom. Obrnite se na tvrdko M. Kastner v Ljubljani, ki ima zalogo živinske soli za vso Kranjsko; ta Vam priskrbi vse potrebno, isto tako tudi živinsko sol po najnižji ceni.

Vprašanje 2. Kdo postane postavni dedič za umrlim posestnikom, ki ni zapustil ne žene in ne otrok? (I. V. v K.)

Odgovor: Za posestnikom, ki je umrl brez žene in brez otrok, so postavni dediči starši, in sicer podeduje oče polovico in mati polovico. Če je eden teh že mrtev, ali oba, pa stopijo na njih mesto njih postavni dediči; to so v prvi vrsti otroci.

Vprašanje 3. Imam kravo, ki se je 10. julija 1. 1901. otelila, a se doseďaj še ni pojala. Krava je srednje dobro rejena. Kaj more biti vzrok? (I. K. v P.)

Odgovor: Vzroki, da se krava več ne poja, morejo biti različni. Med take vzroke se šteje bolezen na spolovilih, oziroma njih pretvorjenje vsled kake bolezni; nadalje bolezen na možganih, oziroma na čutnicah, ki so v zvezi s spolskim življenjem. Daljnji vzroki so nezadostno hranjenje s preveč prazno krmo (zelena klaja, krompir, parjenje), velika vročina, zaduhli hlevi, poraba premladih živali za pleme, itd. Zdravljenje se mora ravnati po vzrokih ter obstoji v pokladanju krmil, ki imajo v sebi veliko beljakovin, ki krepé in razburjajo, na pr. žito, sočivje, jajca, pivo, vino itd. Pri kravah, ako so sploh še plodne, je priporočeno domače sredstvo kuminovo seme, da vzbudi pojanje; $\frac{1}{4}$ kg se ga namaka 24—36 ur v 2 litrih vina in se potem polovica tega da zvečer, druga polovica pa jutraj. Dobro je tudi tako kravo privezati v hlevu poleg bika.

Vprašanje 4. Ali so ajdove luske kaj vredne za krmo ali ne, ali imajo kaj redilnih snovi v sebi? (K. P. v Z.)

Odgovor: Kemijska sestava ajdovih luskin nam ni znana, pa bo približno tista kakor ajdove slame. Ajdova slama ima v sebi 4% beljakovin, $\frac{1}{2}$ % tolččobe, 32% dušika prostih drugih spojin ter 44% lesne vlaknine. O luskinah pa velja tisto, kar velja o plevah drugega žita, namreč: pleve so vedno laže prebavne kakor slama in živina jih tudi rajša žre. Ajdove luske morete torej ravno tako s pridom pokladati, kakor druge pleve ali slamo.

Vprašanje 5. Krompir „oneidovec“ je že silno opešal na rodovitnosti in je želel, da bi se vpeljal nov ravno te vrste, ker ta vrsta prekaša vse druge. Ali bo kmetijska družba vpeljala novega „oneidovca“? (V. Š. na M)

Odgovor: Vsaka krompirjeva vrsta sčasom opeša, in tako je tudi oneidovec, ki je že kakih 25 let star in je na Kranjsko prišel ravno pred 20 leti. Vendar pa še danes oneidovec na Kranjskem glede rodovitnosti prekaša vse druge vrste; seveda je potrebno seme menjavati. Družba naroča vsako drugo leto nov oneidovec, in tako oddaja vedno premenjeno seme. O novem oneidovcu torej sploh ne moremo govoriti, ker ga ni, pač pa o premenjenem semenu, kterega pri družbi morete dobiti.

Vprašanje 6. Na svojem pašniku imam mnogo mladih kostanjevih dreves po 1—3 metre visokih. **Kako in kdaj se kostanj cepi?** (F. M. v P.)

Odgovor: Kostanj se cepi le za lubad, in sicer, kadar je že ozelenel. Zato je treba ob pravem času pripraviti cepiče ter jih dobro in primerno hraniti.

Vprašanje 7. Kje se dobi pesni ali pilejev sladkor in ali ima toliko sladkorja v sebi kakor navadni, ki se kupuje v prodajalnicah? (A. A. v Z)

Odgovor: Navadni beli sladkor, kakršnega prodajajo v prodajalnicah, je pri nas izključno pesni sladkor. Pile tudi ni nič drugega kakor navadni pesni sladkor, ki še ni popolnoma očiščen in je zaradi primešanega sirupa rjavkaste barve in nečistega okusa. Iz pileja se dela z rafiniranjem (čiščenjem) „rafinada“, t. j. beli navadni sladkor.

Vprašanje 8. Imam vino, ki v kozarcu sčrni in se skali, če dlje časa stoji. Tudi v sodu se to pokaže, če ni sod poln. Kaj je temu vzrok in kako popraviti to vino? (I. P. v I.)

Odgovor: Da vino ob dotiki z zrakom sčrni, je vzrok črnelovokislil železni oksid, ki je prišel na kak način v vino. Ko pride ta spojina na zrak, sčrni in naredi vino črnkasto. Vino je moralo biti ob stiskanju ali pozneje nekje v dotiki z železom, katero se je v njem stopilo in povežalo s črnelovo kislino. Tako vino nikakor ni pokvarjeno in se lahko da popraviti. Pretočite vino skoz kako cedilce, da pride prav močno z zrakom v dotiko. Pretočeno vino bo na zraku sčrnelo, a s čiščenjem mu lahko vzamete to barvo.

Vprašanje 9. Dva posestaika imata na svojem posestvu skupno zasebno pot, ki jo le sama rabita. To vozno pot sta dosedaj oba posipala, a eden od njiju tega noče več delati ter pravi, da bo pač vozil po tej poti, posipal je pa ne bo več. Ali je posestnik, ki je upravičen rabiti zasebno pot, tudi dolžan vzdržati jo, t. j. posipati? (M. D. v J.)

Odgovor: Ako se mere dokazati, da ima upravičenec do poti tudi služnost do vzdrževanja, kar že iz tega sledi, ker so on in njegovi predniki pot posipali, potem ni dvoma, da ta služnost velja in da ga je mogoče sodnijsko prisiliti, da pot posipa ali pa prispeva k stroškom.

Vprašanje 10. Peleg mojega vinograda, 10 cm od meje, ima soseda nič vredno češnjevo drevo, ki meni dela veliko škodo, njemu pa ne prinaša nikake koristi. Ali bi mogel soseda prisiliti, da odstrani to drevo na meji? (E. S. v P.)

Odgovor: Soseda z nobenim postavnim sredstvom ne morete siliti, da bi odstranil drevo na meji. Pač pa imate Vi pravico posekati korenine, ki rastejo v Vaš svet, in istotako veje, v kolikor se razprostirajo nad Vašim svetom.

Vprašanje 11. Kakšno gnojilno moč ima gnojilnica? Ali ona sama zadostuje za gnojenje travnikov? (I. M. v Sv. J.)

Odgovor: V 100 kg gnojnice je povprečno izmed važnih gnojilnih snovi, $1\frac{1}{2}$ kg dušika, $\frac{1}{10}$ kg fosforove kisline in

5 kg kalija. Gnojilnica, porabljena v zadostni množini, vsekakor zadostuje za gnojenje travnikov in se tudi tukaj z največjim pridom rabi; vendar je pa gnojenje glede fosforove kisline slabotno, zato je priporočeno dodati vsaj nekaj kakšnega fosforovega gnojila.

Vprašanje 12. Ali je bolje sadnemu drevju takoj pri saditvi gnojiti, ali šele drugo leto? (A. K. na P.)

Odgovor: Prvo leto drevo ne potrebuje veliko redilnih snovi in jih zadosti dobi v vsaki kolčkaj dobri zemlji. Vendar bo pa drevo bolje uspevalo, če že prvo leto dobi v zemlji dovolj razkrojenih redilnih snovi; zato je pri sajenju drevesu dati okoli korenin dobre rodovitne ali s predelanim mešanecem pomešane prsti. Pravo gnojenje je pa bolje izvršiti šele drugo leto.

Vprašanje 13. Kdaj je bolje gnojiti mlademu sadnemu drevju, jeseni ali spomladi? Ali je bolje gnoj po šipi raztrositi, ali ga je bolje podkopati? (A. K. na P.)

Odgovor: Iz drugega vprašanja sklepamo, da mislite na gnojenje s hlevskim gnojem. S hlevskim gnojem drevju gnojiti je vsekakor bolje jeseni kakor spomladi, ker ima gnoj čez zimo čas, da se razkroji in odda redilne snovi zemlji, vsled česar so spomladi koreninam takoj na razpolaganje. Gnoj podkopati je veliko bolje kakor ga priprosto raztrositi po šipi, ker tako nič redilnih snovi ne uide v zrak in se gnoj v zemlji bolje in hitreje razkroji ter ves pride zemlji in tako posredno koreninam v korist.

Vprašanje 14. Imam dve leti staro kravo, ki se je bila še junca proti moji volji tako zgodaj ubrejila. Ali bi imelo kaj zmislja to napako s tem popraviti, da bi kravo sedaj kakšnega pol leta ali leto dni ne pripustil k biku? (A. K. na P.)

Odgovor: Vsekakor bi kravi le koristilo, če bi ji dali počitka, in je to tudi priporočati, ker bi dobila čas, da se razvije; a na nekaj Vas vendar moramo opozoriti, in sicer na to, da se marsiktera krava, ki nekterikrat zaporedoma ni ubrejena, če se poja, sploh neha pojati in lahko ostane jalovka.

Vprašanje 15. Imam sod, v katerem sem imel večkrat jabolčnik, ki se je že večkrat skisal. **Kako bi popravil ta cikasti sod, da bi bil poraben?** (Š. Š. v Č.)

Odgovor: Če sod ni še preveč napojen z jesihom, se popravi z živim apnom, ki se ugasi v vodi, s katero se potem sod napolni. Pri tem seveda soda ni zabiti. Apneni belež pustite nekaj dni v sodu in potem izpirajte sod toliko časa, da teče iz njega popolnoma čista voda.

Vprašanje 16. Dasi sem pustil vino, da je 48 ur kípelo na tropinah, vendar nima skoraj nobene barve. **Kako bi to vino popravil, da bi dobilo lepo cekinasto barvo?** (Š. Š. v Č.)

Odgovor: Belemu vinu se dá lepa rumena barva z vinskim barvilom, ki se kupi pod imenom „vinski kulér“. To barvilo je karamel, t. j. žgan sladkor. Sladkor se namreč toliko časa kuha, da dobi rjavo barvo. Tak sladkor je v vinu raztopljen in mu da rumeno barvo. Paziti je, da se sladkor ne kuha preveč, da se ne prismoči, drugače dobi vino neprijeten okus po žganem sladkorju.

Vprašanje 17. Čez mojo parcelo tik deželne ceste je cestar izpeljal 50—60 cm globok jarek, da odpeljuje vodo na drugo parcelo. Ali ima cestar, oziroma cestni odbor pravico kaj takega brez mojega dovoljenja narediti? Ali imam pravico tirjati odškodnino, oziroma, kje naj se pritožim? (I. P. v S.)

Odgovor: Ne cestar in ne cestni odbor nimata pravice kopati na sosednih parcelah jarke. Vi imate pravico zahtevati odškodnino od cestnega odbora, ter Vam priporočamo, da se

izl-pa poravnate. Če pa poravnava ni mogoča, pa tožite cestni odbor zaradi motenja posesti.

Gospodarske novice.

* Z današnjo (prvo) številko smo pričeli XIX. letnik. To številko dobe iz upravnih razlogov vsi dosedanji udje in naročniki. Prosimo, naj nam je nihče ne vrne, čeprav ne ostane v l. 1902. družabnik, oziroma listov naročnik. Prav nujno prosimo, naj vsak, kdor lista sploh ali redno ne prejema, to takoj naznani družbi, oziroma upravništvu, ne pa pozneje, kakor se dosedaj pogostoma dogaja, da nam konci leta ob pobiranju udnine udje tožijo, da vse leto niso prejeli lista. Kaka pomota se pri velikem številu prav lahko pripeti.

* **Živinsko sol** priskrbuje družba svojim udom iz c. kr. zaloge na državnem kolodvoru v Ljubljani po izvorni ceni, t. j. po 10 K 46 h za 100 kg. Kdor hoče, da mu družba priskrbi te soli, naj pošlje denar naprej in vrhu tega 10 h za vozni list. Sol se mora namreč v skladišču pravej plačati pošiljanje po povzetju pa sol neprimerno podraži. Živinsko sol družba priskrbuje le udom, ki ne morejo sami v Ljubljano. Ona je nima v svojem skladišču; zato naj tisti udje, ki sami hodijo v Ljubljano po blago, živinsko sol kupujejo naravnost v skladišču na državnem kolodvoru v Ljubljani (v Šški).

* **Način plačevanja gospodarskih potrebščin**, ki jih družba oddaja svojim udom, je družba prisiljena to leto preustrojiti. Družba bo odslej dajala vse gospodarske potrebščine le proti takojšnjemu plačilu, oziroma proti povzetju. Pri podružnicah seveda velja poseben dogovor kakor dosedaj.

* **Izvirno rusko laneno seme** je družba naročila kakor druga leta ter sprejema naročila nanje že sedaj. Seme pride prihodnji mesec v Ljubljano ter bode stalo 36 h kilogram.

* **Tomasove žlindre** družba sedaj nima prav nič v zalogi in je tudi ni dobiti. Češke tvornice so že objavile, da bodo v l. 1902 imele kvotnemu polovico toliko blaga kakor lanske leto in da bo cena višja. Pri sedanjih cenah Tomasove žlindre je pri nas na Kranjskem, ki smo preodlagjeni od tvornic in moramo plačati drago voznino, fosforova kislina v tem gnojilu predraga in je torej bolj umestno rabiti rudninski superfosfat, katerega bo družba odslej vedno imela v zalogi po 7 K 25 h 100 kg z vrečo vred. Rudninski superfosfat je izdatnejši kakor Tomasova žindra in se vselej vzame namesto 300 kg žlindre le 200 kg rudninskega superfosfata.

* **Glede oddaje sadnega drevja v l. 1902.** opezarjamo na razglas med uradnimi vestmi v tej številki.

* **Mednarodna ribarska razstava** bo letos od 6. do 21. septembra na Dunaju I. Herrengasse 13.

* **Kmetijski shod v Vavti Vasi.** Kmetijska podružnica novomeška priredi v nedeljo, dne 19. t. m. popoldne ob 3 shod vinogradnikov v Vavti Vasi pri Straži, na katerem se bodo razpravljala naslednja vprašanja: 1) Kaj in kolikokrat je pretočiti letošnja vina. (Poročal bo vodja R. Dolenc) 2) Ktere vrste trt kaže pomnoževati po naših vinogradih. (Poročeval bo vodja B. Skalicky) 3) O nalogi vinarske zadruge v Novem Mestu (Poročal bo pristav v Rohrman) Enaka shoda sta se priredila že v Št. Petru pri Novem Mestu in v Ger. Orehovci pri Št. Jerneju.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Naredbe glede oddaje družbenega sadnega drevja spomladi l. 1902.

Gg. ude, ki še niso naročili drevja, prosimo, naj svoje naročitve zglase pri svojih podružnicah, oni pa, ki niso uvrščeni v podružnice, v družbeni pisarni v Ljubljani ustno ali pismeno.

Oddajalo se bode visoko in pritlično drevje. Ker zaloga posameznih skupin iz različnih vrst ni velika, si družba pridržuje pravico, da preobilne naročitve skrči in namestu naročenih vrst, ki bi utegnile poiti ali jih sploh nima, dá drevesa drugih primernih vrst, ako jih bo še imela.

Naročitev na veliko število dreves družba ne bode zvrševala, ker je njena naloga pospeševanje sadjarstva po deželi sploh, in zato skrbi, da se dobre vrste kolikor mogoče razširijo med kmetiskimi posestniki.

Pri naročanju veljajo te-le določbe:

1.) Podružnica sklene, ali vzame za svoje ude brezplačna drevesca ali ne. Ako jih vzame, potem mora poslati vso udnino glavnemu odboru v Ljubljano, ako pa jih ne vzame, ji ostane polovica udnine za podružnične namene; le udnino gg. učiteljev mora vso poslati glavnemu odboru.

2.) Ako podružnica obdrži polovico udnine, morejo njeni udje dobiti po 4 drevesa za znižano ceno 2 kron.

3.) Cena za vse drugo drevje je 70 vinarjev za drevesce.

4.) Navedene cene veljajo na mestu drevesnice, oziroma na mestu kolodvora, in sicer z zavojem vred.

5.) Podružnice naj naročila na drevje sprejemajo tedaj, ko pobirajo letnino, ter naj nam naročilne pole za drevje pošljejo obenem z nabiralnimi polami. Posamezni udje iz krajev, kjer ni podružnic, naj pa svoja naročila na drevje, bodisi brezplačno ali za plačilo, zglase v družbeni pisarni v Ljubljani kadar plačajo udnino, vsekakor pa vsaj do 15. februarja 1902. l. Kdor do tega časa ne naroči brezplačnega drevja, potem ne bo imel več pravice do njega.

6.) Ako bi utegnilo kaj drevja ostajati čez naročitve družbenih udov, ga bodo mogli dobiti neudje po kroni 20 vinarjev drevesce.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V a b i l o

na občni zbor kmetijske podružnice novomeške, ki bode v četrtek, dne 30. januarja 1902 ob 2 popoldne v gostilni gosp. Windischerja v Kandiji pri Novem Mestu.

S P O R E D :

1. Poročilo načelnika o delovanju podružnice.
2. Poročilo blagajnika in predložitev računov.
3. Predlogi za družbeni občni zbor in volitev odposlanca.
4. Predlogi odborovi glede letošnje oddaje sadnega drevja.
4. Nasveti posameznih udov.

Če ob zgoraj določenem času ne pride zadostno število udov, se bo pol ure pozneje vršil drug občni zbor z istim sporedom, ne gledé na število navzočih.

Odbor kmetijske podružnice v Novem Mestu,

dne 10. januarja 1902.

V. Rohrman, načelnik.

Razglas.

Podpisana podružnica naznanja svojim p. n. udom, da dobi vsak ud spomladi 1902. leta iz podružnične drevesnice v Šmarjeti brezplačno štiri sadna drevesa. Čez to število jih morejo udje dobiti proti plačilu 50 h za drevo. Neudje morejo drevesa dobiti po 70 h le v tem slučaju, če bi podružnični udje ne vzeli vseh za oddajo določenih dreves.

Oni udje, ki ne vzamejo brezplačnih dreves, dobe brezplačno po dvajset cepljenih trt. Vinogradniki, ki žele večje število cepljenk po znižani ceni 10 h komad, se opozarjajo na drug razglas naše podružnice v tej številki »Kmetovalca«.

Za drevesa se je zglasiti pri oskrbništvu graščine Klevež pri Šmarjeti, za trte pa pri gospodu Francišku Prijatelju v Trzišču, in sicer

do 10. februarja t. l.

Najbolje pa je, da se udje bodisi za brezplačna drevesa ali brezplačne trte zglase pri svojem zaupniku, ki bo zanje tudi dobil drevesa in trte iz podružničnih nasadov.

Pomniti je, da se brezplačno dobe ali samo drevesa ali pa samo trte.

Oni udje, ki se za drevesa ali za trte ne zglase do določenega roka, izgube pravico do brezplačnega števila trt ali dreves.

Kmetijska podružnica v Mokronogu,

dne 10. januarja 1902.

Anton grof Barbo, načelnik.

Razglas.

Vinogradnikom krškega okrajnega glavarstva se s tem naznanja, da se bode tudi letošnja pomlad iz subvencionirane podružnične trtnice v Trzišču pri Mokronogu oddalo 42.000 cepljenih trt po znižani ceni, in sicer po 10 K 100 komadov.

Na podlogah rip. portalis, nekaj tudi na monticoli in solonis so cepljene najboljše, od strokovnjakov za naše kraje priporočene trte belih in črnih vrst.

Vinogradniki krškega okrajnega glavarstva, ki žele dobiti cepljenke po znižani ceni, morajo svoje prošnje potom svojega županstva ali svoje kmetijske podružnice predložiti najkasneje

do 10. februarja t. l.

pri podpisani podružnici, ker se na pozneje došle prošnje ne bo oziralo.

Županstva krškega okrajnega glavarstva se prosijo, da vinogradnike pri sestavi prošenj podpirajo ali da vložijo skupne prošnje do zgoraj omenjenega roka.

Oddajale se bodo te dobro zrastle in okoreninjene cepljenke v dnevih 20., 21. in 22. marca t. l.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Mokronogu,

dne 10. januarja 1902.

Anton grof Barbo, načelnik.

Št. 568.

Razglas.

Na podstavi ces. ukaza z dne 15. septembra 1900, drž. zak. št. 154, s katerim so bila premenjena nektera določila ces. ukaza z dne 2. maja 1899, drž. zak. št. 81. o odvrčanju in zatiranju svinjske kuge, in v zmislu ukaza ministrstev za notranje stvari, za pravosodje, za trgovino, za železnice in za kmetijstvo z dne 18. septembra 1900, drž. zak. št. 155., se v sporazumljenju s c. kr. kmetijsko družbo za Kranjsko razglašajo za l. četrtertje 1902 nastopna

vrednostna tarifa

za vsak kilogram žive teže pri zdravih prasičih za rejo, da se določi odškodnina po določitih člena I., § 3. b, ces. ukaza z dne 15. septembra 1900.

A. Prasiči za rejo

deželnega plemena:

1.) Prasički do 3 mesecev	K 1·30
2.) Prasiči do 1 leta	> 1·10
3.) Prasiči nad 1 leto	> 1—

B. Prasiči za rejo

iz križanja z angleško pasmo:

1.) Prasički do 3 mesecev	K 1·50
2.) Prasiči do 1 leta	> 1·30
3.) Prasiči nad 1 leto	> 1·05

C. Prasiči za rejo

čistega plemena (angleški) importirani ali doma zrejeni:

1.) Prasički do 3 mesecev	K 2—
2.) Prasiči do 1 leta	> 1·60
3.) Prasiči nad 1 leto	> 1·20

Za one prasiče, ki so bili uradoma zaklani in se je pri njih našlo, da so bili okuženi, se s pridržkom določil §§ 5. in 6. ces. ukaza z dne 15. septembra 1900, toda brez drobu v popolnoma iztrebljenem stanju, daje povračilo iz državnega zaklada samo v znesku 50 odstotkov zgoraj navedene vrednostne tarife. Pri plemenskih prasičih pa pristojna k po gori navedenih vrednostnih postavkih dognanim odškodninam še 25% dodatek (§ 3. c. ces. naredbe od dne 15. septembra 1900).

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 8. januarja 1902.

Listnica uredništva.

P. D. L. v H. Kako je preveč prekajenemu mesu vzeti duh in okus po dimu, nam ni znano, tudi nismo mogli tega zvedeti ne iz knjig in ne s povpraševanjem. Morda je to znano kakšnemu naših bralcev? Prosimo obvestila!

E. B. v H. Kadar zmrzuje, ne kaže travnikov braniti!

F. K. v D. Parne stroje za kmetijske namene izdeluje tvornica Umrath & drug v Pragi. Za Vaše razmere so ti stroji predragi in zahtevajo večjih delavcev. Berite spis o bencinovitih strojih v tej številki.

J. G. v P. Če ste pravdo izgubili in menite, da razsodba ni prava, potem vložite priziv na deželno sodišče. Drugega sveta Vam ne vemo dati.

J. M. pri Se. J. Koliko stane štirjaški meter s cementom. betoniranih tal v hlevu, Vam mi ne moremo povedati, ker je to zavisno od cene zidarskega dela in od tega, koliko stane cement do Vas pripeljan. Vsak zidarski mojster, ki zna betonirati, Vam more sestaviti proračun. — Podpore v take svrhe ni dobiti.

A. K. na P. Smolika se ravno tako lahko prime žrebet, in jim je celo zelo nevarna.

J. R. v D. Poškodovanje žive meje po šolskih otrocih je kaznovati po deželnem zakonu, ki se tiče varstva poljščine.

M. D. v J. Za skupno premoženje, ki je last vse podobčine, ima gospodarski odsek, oziroma njega pooblaščenec pravico voliti v občinski zastop.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inerat na vsi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 1. V Ljubljani, 15. januarja 1902. Leto XIX.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. januarja 1902. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago K 95.— h do K 105.— h; nemška detelja (lucerna) K 100.— h do K 110.— h; gorenjska repa K 100—102 h; laneno seme, domače ozimno K 32.— h do K —.— h; konopno seme K 20.— h do K 22.— h; kuminovo seme K 55.— h do K 60.— h.

Fižol: Rudeči ribniški K 16.— h; rudeči Hrvat K 15.— do K. —.—; prepeličar (koks) K 17.— do K —.—. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenelega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Šuhe češplje: v dimu sušene K 24.— h do K 26.— h. brez dima sušene K 24.— h do K 36.— h.

Orehi domači: K 24.— h do K 28.— h.

Ježice nove: K 4.— h do K 6.— h za 100 kigr.

Med čist: po K 70.— h do K 72.— h.

Kože. Goveje, težke nad 45 kg po K 84.— h do K 86.— h.

„ težke od 30 do 45 kg „ 74.— „ „ 76.— „

„ lahke „ 74.— „ „ „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vřed. Bikove kože po 60 h kigr.)

Telečje kože: K 1.04 za kg.

Kozličeve kože po K 1.30 h do K 1.50 h

Svinjske kože: Čiste, brez napak 62 do 66 h za kg.

Druge vrste 34 do 52 h za kg.

Kože lisic po K 9.— do 9.50

„ kun belic „ 22.— „ 24.— za par.

„ rumenic „ 26.— „ 30.—

„ dihurjev „ 6.— „ 6.50

„ vidr „ 17.— „ 18.—

Kože zajcev po K 30.— do 32.— za 100 komadov.

Pepelika (potoši) po K 32.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 11. januarja 1902. Pšenica K 9.— h, rž K 7.30 h, ječmen K 7.— h, oves K 8.25 h, ajda K 7.20 h, proso K 7.90 h, turšica K 6.75 h, seno K 3.50 h, slama K 2.90 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Na Dunaji, 11. januarja 1902. Pšenica jesenska K 9.44 h, rež K 7.84 h, oves K 7.80 h, turšica K 5.76 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Pristne harške žlahtne

žvrgolivce kanarčke

lastne vzgoje

kakor tudi harške samice razpošilja s poštnim povzetjem in jamči za dobre pevce in živi prihod. Kar ne vgaja se v teku 8 dni nazaj vzame. Samci od 9 do 15 kron, samice po 2 kroni.

(11—1)

Fran Garbas

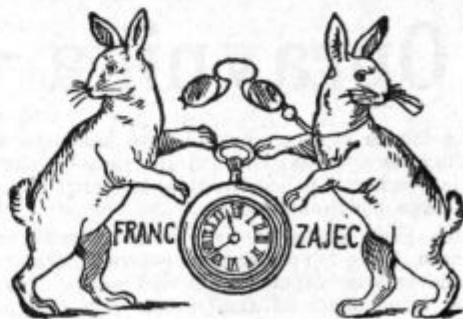
sv. Florijana ulice št. 3, Ljubljana.

Fr. P. Zajec,

urar in trgovec

Ljubljana, Stari trg št. 29.

Velika zaloga
pravih

švicarskih
žepnih ur,

budilke, stenske ure, verižice, prstane, nhande itd. itd.

Namizne oprave (Besteck).

Trgovina vseh optičnih predmetov

očal, barometrov, termometrov, daljnogledov itd.

Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršujem natančno in z jamstvom. (12—1)

Nikelnasta remontoar ura od glđ. 1.90, Srebrna cilindar remontoar ura od glđ. 4.—

 Ceniki brezplačno in poštne prosti.

FR. ŠEVČIK,

puškar in trgovec z orožjem v Ljubljani

Židovska ulica št. 7.,

priporoča vsem prijateljem lova svojo veliko zalogo raznovrstnih pušk najnovjših sistemov, samokresov, patronov in drugo strelivo, nadalje prijateljem

ribolova

raznovrstne palice za ribnice, vsakovrstne vrvice (Schnüre), trnike, umetne muhe (Kunstfliegen mit einfacher und Doppelangel) itd. itd. (14-1)

Vsa popravila izvršuje trajno, točno in po najnižji ceni.

Kuverte s firmo in vizitnice

priporoča

J. Blasnikova tiskarna v Ljubljani.

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jaje?
več in boljšega mleka?

debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?

močno in trpežno vprežno živino?

potem primesujte k krmi Barthelovo poklajno apno.

Za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal.

Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju

X. Keplergasse 20.

(10-1)

V Ljubljani je dobiti to poklajno apno pri gg. Antonu Kancu, Franu Grošelju, Antonu Korbarju, Edmundu Kavčiču, Petru Lassniku, Ivanu Perdanu in A. Sarabonu.

Opravnika

kateri je z dobrim vpehom dovršil kako kmetijsko šolo in kateri je tudi že v jednaki lastnosti dlje časa kje služboval, tako da je posebno v poljedelstvu in živinoreji popolnoma praktičen, išče podpisano vodstvo.

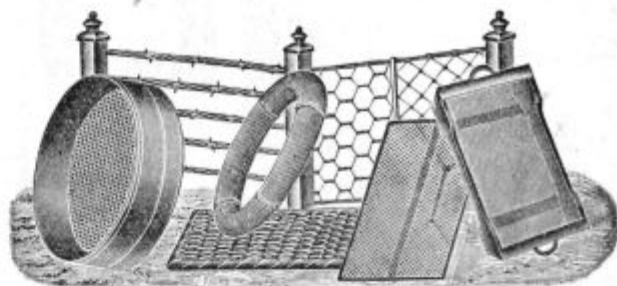
Letna plača znaša 900 kron in nadomestek za kurjavo 40 kron. Poleg teh prejemkov v gotovini uživa opravnik prosto stanovanje ter deputat enega litra neposnetega mleka in en liter hišne pijače na dan. Prosto ima tudi svečavo ter mali vrtič, za katerega udobava potrebni gnoj.

Prosilci vložijo naj svoje, s šolskim ter dosedajšnjim službenim spričevalom, opremljene prošnje pri podpisnem vodstvu prej ko mogoče. (17-1)

Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu na Dolenjskem.

Na Dolenjskem, dne 3. januarja 1902.

Praktične in cene žične ograje.

EVGEN IVANC, Sodražica (Kranjsko)

izdelovatelj žičnih pletenin in trgovina z lesenim blagom.

Priporoča slav. občinstvu v naročbo vsakovrstne mreže iz žice, za ograje vrtov, kurjih dvorišč, preprečke v oknih in linah, za presejanje peska in gramoza itd.

Pocinkano jekleno žico z bodali za ograje gozdov, pašnikov itd.

Elastične mrežaste modroce, za postelje v raznih velikostih; vsakovrstne žične tkanine, za stroje, mline, okna, mesne sitence itd. raznovrstna sita in rešeta za tovarne, mline, čiščenje žita itd. po najnižji ceni. (9-1)

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Najnovjši

stroji za napravo krme

v zimskem času!

Slamoreznice z patentovanim valčnim tečajem z obročasto pripravo za mazanje z največjo lahkoto pri gonjenju, vsled ktere se prihrani 40% gonilne sile; stroji za rezanje repe in krompirja,

mline za drobljenje in mečkanje žita, parni kotli za napravo živinske krme, štedilne peči z posteklenimi in neposteklenimi kotli za vstaviti, in sicer: premične in nepremične za kuhanje in parjenje živinske krme, za krompir, ter za vsako drugo gospodarsko porabo doma in na polju; dalje: rebljači za koruzo, žitne čistilnice, trijerje, prebiralnike, ročne stiskalnice za seno in slamo, stalne in premakljive. Dalje vsakovrstne mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valarje, brane. Najboljše stroje za sejati „Agricola“ brez premene koles; potem samodelujoče brizgalnice za vničenje njivne gorčice, drevesnih škodljivcev in proti strupeni rosi (Peronospora), izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovjši, najboljši in skušeni sestavi. (8-1)

PH. MAYFARTH & drug.

o. kr. edino priv. tovarna kmet. strojev, livarna in fužina na par DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj.

Zastopniki in prekupei se iščejo.

Trgovina z železnino

„Merkur“,

Peter Majdič

Celje, Graška cesta št. 12.

Zaloga lite železnine in lite posteklene posode iz Stählavskih fužin grofa Waldsteina.

Zaloga na debelo

paličnega železa, žice, žrebljev, železnine in vsega kovinskega blaga, posteklene posode iz pločevine, namiznega orodja, nožarskih izdelkov, možnarjev, svečnikov, likalnikov, kavinih mlinov, tehtnic, meril in uteži, bakrenih in železnih kotlov in kotlov za žganje kuhati. (15-1)

Poljedelski stroji, slamoreznice in mlatilnice, sesalke, cevi iz železa in kamenščine, traverze, trstje, cement, strešna lepenka, stavbno orodje, samokolnice in dvokolnice.

Tvornica kemijskih izdelkov

(Fabrik chemischer Produkte)

v Reki.

Umetna gnojila

vsake vrste izvzemši

Tomasovo žlindro,

ki je na jugu Avstrije predraga, da bi bila za kmetovalce.

Namesto Tomasove žlindre priporočamo rabo bolj vplivajočega (16-1)

rudninskega superfosfata

s 14 do 16% raztopne fosforove kisline.

Naš rudninski superfosfat s 14 do 16% raztopne fosforove kisline ima v sebi najmanj 14% v vodi raztopne fosforove kisline in 0,75 do 2,0% v citratu raztopne fosforove kisline. Jamči najmanj za 14% v vodi raztopne fosforove kisline. (P₂O₅).

Grajščinsko oskrbništvo

viteza pl. Plessinga v Waldeggu, pošta Kirchbach pri Gradcu,

prašičorejna postaja

c. kr. štaj. kmetijske družbe priporoča

plemene prašiče, marjaške in svinjce
✻ največje bele angleške pasme, ✻
jorkširce. (4-1)

I. Vzgjajališče za semenska žita in krompir

C. Rambouseka v Zborovu,
pošta Ledenice (Česko).

priporoča za jaro setev 1902 svoje dve najnovišše zboljšane vrste semenskega ova, kakor tudi dve vrste novo vzgojenega krompirja, ktere vrste semen so gotovo nedosežne.

1.) Willkomm oves, kteri je najboljši med vsemi do sedaj nahajajočimi vrstami. — Izredno fina slama vzraste do 160 cm visoko; zrnje je polno, kratko a snežnabelo. Pridelek tega ova tehta 100 litrov 56—60 kg, tako, da je pridelek v resnici nedosežen. Vsaki kmetovalec, kdor napravi s to novo semensko vrsto poskuse, gotovo ne bo več druge sejal. Ta oves zori zgodaj, vspeva na vsakih tleh in v vsakem podnebju.

2.) Ligowski orjaški oves, ktera vrsta je ena najslavnejših, ter ima iste lastnosti kot »Willkomm« oves, vendar zori nekoliko pozneje, ter daje nekoliko bolj rumenkasto zrnje. 100 litrov tega ova tehta 50—54 kg. Prednost te vrste ova je ta, da daje toliko slame kakor nobena druga vrsta. Kako priljubljen je ta oves, dokazuje to, da ga največ sejejo največja kmetijstva (grajščine), ter je znan kot najbolj vspevajoči oves.

Da omogočim kmetovalcem Kranjske dežele ceni nakup teh dveh vrst tako izbornega semenskega ova, postavil sem cene kolikor mi je bilo mogoče nizko, ter razpošiljam originalno seme: Willkomm oves 5 kg za K 4.—, 25 kg za K 10.—, 50 kg za K 14.— Orjaški „Ligowski“ oves 5 kg za K 3.—, 25 kg za K 8.—, 50 kg za K 13.— Namesto „velikega plavca“, ktera vrsta krompirja je pač rodovitna, a zelo rada gnije, posrečilo se mi je po šestletnem, trudopolnem delu in poskusih, vzgojiti semenski krompir dveh vrst in sicer:

1. „Velikan Goliat“ (najboljši semenski krompir novost iz l. 1899) popolni nadomestek za povsod znani krompir »Veliki plavec« (»Blauer-Rieser«), celjen z takozvanimi vrstami krompirja »goldine« z »championom«, kteri vspeva izborna v vsaki zemlji in v vsakem podnebju, ima tenkorumeno kožo ter rodi debel sad; zeljše je zelo gosto ter neobčutno napram vsaki bolezn. Meso je lepo, zlatorumeno, okus izvrsten. Leta 1900 je bil pridelek 52 kraten! Velikanski pridelek, finost, vztrajnost in trpežnost te vrste krompirja je nedosežna. Velikan Goliat stane 5 kg K 3.—, 25 kg K 6.—

2. „Ljudski oče“ vzgojen umetno iz krompirjevih vrst »bela kraljica« in »championa« ima vse najboljše lastnosti prve vrste, le kar se tiče dozorelosti, je nekoliko bolj pozen. Ta vrsta krompirja je, kar se tiče okusa, med prvimi namiznimi; ima lepo rumeno meso in je najboljši za trgovino; zeljše je temnozeleno, visoko in bujno. Pridelek je presenetljiv (l. 1900 je dal ta krompir pridelka 792 stotov na 1 ha = 1³/₄ orala) ter se l. 1900 in 1901 ni prikazala prav nobena bolezen na njem.

Ta krompir stane 1 kg K 1.—, 5 kg K 4.—

Konečno dostavljam, da sprejemam naročila na obe vrste ova najdalje do 10. februvarja t. l. na obe vrste krompirja pa najdalje do 1. marca t. l., ter sem preprčan, da bo vsak odjemalec z mojimi semeni gotovo najbolje zadovoljen. — Cene so franco, postaja ali pošta Ledenice z vrečami vred. Razpošiljam le proti povzetju ali če se dotični znesek naprej pošlje. (7-1)

Se priporoča z odličnim spoštovanjem

C. Rambousek v Zborovu,
pošta Ledenice. (Česko).

Mala naznanila.

Vsah od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega [prometa]. Objava ne sme presežati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Posestvo v lepem rodovitnem kraju, na katerem se lahko redi šest glav živine; kraj je pripraven za lesno trgovino in krčmo; hiša in hlev sta čisto novo sezidana; sveta je 11 oralov večinoma travnikov je naprodaj za ceno 16.000 K. Več pove Ivan Lamprecht, trgovec v Pušcavi, pošta Faal ob kor. železnici. (1)

Vrtnice, raznobarvne, cepljene, nad 1 m visoke; po 2—3 krone komad ima naprodaj Jakob Birs v Bujah, pošta Rihenberg, Goriško. (2)

Učenca, kateri ima veselje do sedlarske obrti, sprejemem takoj. Več po dogovoru. Jos. Cerne, sedlarski mojster na Bledu. (3)

Kravo, 4 leta staro, s teletom, pincgavske pasme, 12 centov težka, proda Matej Novak v Srnaku, pošta Žiri. (4)

10 Schwarzovih posod, po 25 litrov vsebine, v prav dobrem stanu, ima naprodaj mlekarna v Ledinah, pošta Žiri. (5)

Ajdovih plev, okoli 100 mernikov, brez vreč ima naprodaj Ivan Peterca v Dravljah št. 27 pri Ljubljani. Cena po dogovoru. (6)

5 do 10 q dobrih jabolok kupim takoj. Ivan Škrj, v Knežaku št. 22, Notranjsko. (7)

12 praznih panjev, dvojakov, velike mere, jako lično in originalno slikanih se proda. Več pove načelnikstvo kmet. podružnice v Št. Joštu pri Vrhniki. (8)

Bika, cikaste pasme, 4 leta starega proda Ivan Jašovec v Volčjem potoku pri Kamniku. Cena po dogovoru. (9)

Sira, 150 hlebov, iz neposnetega mleka, ima naprodaj mlekarška družba v Srednji vasi v Bohinju. Cena po dogovoru. (10)

Trte, 3500 komadov, na suho ali na zeleno cepljene; vrste: kavčina, plavec, silvaner laški rizling in nekaj močnih ameriških sadežev kupi Josip Premelč v Župelevcih, pošta Brežice. (11)

Dva konja (šimeljna), en na pol pokrit voz, en lovski voz z 10 sedeži in druge oprave ima naprodaj Katarina Tršar, posestnica v Dolenjem Logatcu št. 47. (12)

Deteljnega semena, v mešičkih, okoli 5 starih centov ima naprodaj Franc Petrič na Podmili pri Polšniku, pošta Litija. Več po dogovoru. (13)

Izkušenelega mlekarka, ki je zlasti več sirarstva, sprejme takoj »Podnanaška mlekarška zadruga« v Hruševji pri Postojni. Plača po dogovoru. Ponudbe je poslati na načelnikstvo. (14)

Eno ali dve lepi breji svinji, težke jorkširske pasme (ali tudi križane) želi kupiti in sprejema ponudbe F. Arko v Postojni (15)

Franc Bremc,

ključarski mojster v Ljubljani,

Cegnarjeve ulice št. 12 (Vodmat)

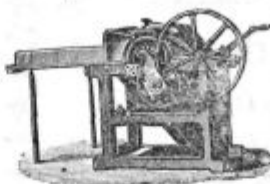
priporoča se za izvršitev vsakovrstnih

ključarskih, stavbenih in umetnih del

nadalje za izvršitev in napeljevanje vsakovrstnih mrež za ograje pri vrtilih, potem mreže za modroce itd., itd., po najnižjih cenah. (13-1)

Stroji za poljedelstvo

vse vrste kakor: slamoreznice, vitla (gepeljne), mlatilnice, mlini za šrotati, kakor tudi mlini z kamni za moko, vodni mlini narejeni in z roko ali z konji za goniti, jekleni plugi, (Sistem Sack), travniške brane, stroji za kositi itd. itd.

Veš vrste trombe in cevi za vodo-vode.

Potem železniške šine, traverze, peči, štedilnike, okovi za vrata in okna, kuhinjska oprava itd. itd. dobi se najceneje in najboljše pri

Karol Kavšeka nasl. (5-1)

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in na drobno in zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Samo stroji prve vrste.

Slovenski ceniki pošiljajo se na zahtevo brezplačno.

Stanje hranilnih vlog: 15 milijonov kron. Rezervni zaklad: okroglo 350.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno. (6-1)

Sodba

vseh kmetovalcev Avstrije, kateri imajo v lasti ali pa so videli delovati naš

posnemalnik za mleko „Teutonia“

(„Teutonia“-Milch-Separator)

je edino le ta, da je

posnemalnik „Teutonia“

z ozirom na njegovo enostavno in preprosto ročnost ter čistost, marljivo in gotovi tok, kakor glede na njegovo ojstrost pri posnemanju, najboljši posnemalnik sedanjega časa. Glede točnosti, solidne izvršitve, ter ni podvržen vednim popravilim, pa kot najcenejši stroj za posnemanje mleka.

O resničnosti teh navedb prepriča se vsak lahko s poskusom. (3-1)

Natančna pojasnila in cenike razpošilja zastoj in poštne prosto.

Avstrijska družba za posnemalnike

(Oesterr. Separatoren-Vertriebs-Gesellschaft)

H. Willmann in Just,

Dunaj, 18/1 Gürtel 129.

